

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

N U T A R I M A S

**DĖL SAVIVALDYBIŲ DRAUSTINIŲ STEIGIMO IR SAVIVALDYBIŲ GAMTOS
PAVELDO OBJEKTŲ SKELBIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

2006 m. sausio 19 d. Nr. 56

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo (Žin., 1993, Nr. [63-1188](#); 2001, Nr. [108-3902](#)) 23 straipsnio 6 dalimi, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Patvirtinti Savivaldybių draustinių steigimo ir savivaldybių gamtos paveldo objektų skelbimo tvarkos aprašą (pridedama).

MINISTRAS PIRMININKAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS

APLINKOS MINISTRAS

ARŪNAS KUNDROTAS

SAVIVALDYBIŲ DRAUSTINIŲ STEIGIMO IR SAVIVALDYBIŲ GAMTOS PAVELDO OBJEKTŲ SKELBIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Savivaldybių draustinių steigimo ir savivaldybių gamtos paveldo objektų skelbimo tvarkos aprašas (toliau vadinama – Šis Aprašas) nustato savivaldybių draustinių steigimo, savivaldybių gamtos paveldo objektų skelbimo reikalavimus, draustinių ir gamtos paveldo objektų registravimo ir apskaitos tvarką.

2. Savivaldybių draustinių steigimo ir savivaldybių gamtos paveldo objektų skelbimo tikslus nustato Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo (Žin., 1993, Nr. [63-1188](#); 2001, Nr. [108-3902](#)) 3, 8 ir 10 straipsniai.

3. Savivaldybių draustiniai (toliau vadinami – draustiniai) steigiami savivaldybės teritorijoje, kuri savivaldybės arba regiono mastu turi gamtosauginę, kultūrinę, mokslinę, pažintinę arba visuomeninę vertę, svarbi kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės išsaugojimui, pažintinio turizmo plėtrai ir kuriai išsaugoti būtina nustatyti specialų apsaugos režimą.

4. Savivaldybių gamtos paveldo objektais (toliau vadinama – objektai) skelbiami pavieniai arba tankias grupes sudarantys kraštovaizdžio objektai, kurie savivaldybės teritorijoje turi išskirtinę ekologinę, mokslinę, kultūrinę ar estetinę vertę, yra svarbūs vietos bendruomenės interesų tenkinimui, pažintinio turizmo plėtrai ir kuriems išsaugoti būtinas specialus apsaugos ir naudojimo režimas.

Šis Aprašas netaikomas kultūros paveldo objektams (nekilnojamosioms kultūros vertybėms), kurie skelbiami saugomais ir kurių teritorijos nustatomos Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo (Žin., 1995, Nr. [3-37](#); 2004, Nr. [153-5571](#)) nustatyta tvarka.

5. Draustiniai gali būti steigiami teritorijose, kuriose neįsteigta kitų saugomų teritorijų (valstybinių parkų, valstybinių draustinių ir kitų, išskyrus ekologinės apsaugos zonas). Objektai gali būti skelbiami tik tie objektai, kurie nepaskelbti valstybės saugomais gamtos paveldo objektais.

6. Draustiniai steigiami ir objektai skelbiami vadovaujantis Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymu, Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymu (Žin., 1995, Nr. [107-2391](#); 2004, Nr. [21-617](#)), Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu (Žin., 1994, Nr. [55-1049](#); 2000, Nr. [91-2832](#)), Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų valstybės kadastro nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 30 d. nutarimu Nr. 587 (Žin., 2002, Nr. [46-1745](#)), Gamtos paveldo objektų nuostatais, patvirtintais aplinkos ministro 2005 m. balandžio 19 d. įsakymu Nr. D1-214 (Žin., 2005, Nr. [58-2026](#)), Kultūrinių draustinių, kultūrinių rezervatų (rezervatų-muziejų), istorinių valstybinių parkų steigimo kriterijų aprašu, patvirtintu kultūros ministro 2005 m. birželio 29 d. įsakymu Nr. IV-309 (Žin., 2005, Nr. [86-3239](#)), kitais teisės aktais ir šiuo Aprašu. Šiame Apraše vartojamos sąvokos atitinka minėtuose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

7. Draustinių ir objektų klasifikacija, apsaugos režimas nustatomi ir veikla juose reglamentuojama pagal Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymą, Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymą ir kitus teisės aktus.

8. Draustinių steigimo ir objektų skelbimo iniciatoriais (toliau vadinama – iniciatorius) gali būti savivaldybės administracija ir kitos valstybės, savivaldybių institucijos, nevalstybinės organizacijos, fiziniai ir juridiniai asmenys. Pasiūlymai dėl draustinių steigimo ir objektų skelbimo turi atitikti Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymą, visuomenės poreikius ir būti pagrįsti mokslinių tyrimų išvadomis.

9. Draustinių steigimo ir objektų skelbimo organizatorius (toliau vadinama – organizatorius) yra savivaldybės administracija arba kitas savivaldybės tarybos sprendimu įgaliotas juridinis asmuo.

II. DRAUSTINIŲ STEIGIMO PROCESAS

10. Draustinių steigimo procesą sudaro šie etapai:

10.1. Iniciatorius (jeigu draustinio steigimą inicijuoja ne savivaldybės administracija) savivaldybės administracijos direktoriui teikia prašymą įsteigti draustinį. Prie prašymo turi būti pridėtas numatomo steigti draustinio teritorijos ir joje esančių vertybių aprašymas ir preliminarus siūlomų ribų planas.

10.2. Jeigu savivaldybės administracijos direktorius arba jo įgaliotas savivaldybės administracijos tarnautojas, išnagrinėjęs pateiktą prašymą ir pridėtus dokumentus, parengia išvadą, kad įsteigti draustinį netikslinga, jis turi pateikti argumentuotą paaiškinimą ir per 30 darbo dienų nuo prašymo įsteigti draustinį gavimo informuoti iniciatorių apie atsisakymą steigti draustinį.

10.3. Jeigu savivaldybės administracijos direktorius arba jo įgaliotas savivaldybės administracijos tarnautojas, išnagrinėjęs pateiktą prašymą ir pridėtus dokumentus, parengia išvadą, kad tikslinga įsteigti draustinį (taip pat kai draustinio steigimą inicijuoja savivaldybės administracija), jis informuoja Valstybinę saugomų teritorijų tarnybą prie Aplinkos ministerijos (toliau vadinama – Tarnyba), kultūrinio draustinio steigimo atveju – Kultūros ministeriją (toliau vadinama – Ministerija), o kompleksinio draustinio steigimo atveju – Tarnybą ir Ministeriją apie planuojamą steigti savivaldybės draustinį, pateikia draustinio teritorijos ir joje esančių vertybių aprašymą ir preliminarų siūlomų ribų planą, prašydamas nustatyti, ar šios teritorijos gamtosauginė, kultūrinė, mokslinė, pažintinė arba visuomeninė vertė pakankama draustiniui įsteigti. Tarnyba ar (ir) Ministerija per 30 darbo dienų nuo prašymo nustatyti teritorijos vertę gavimo turi pateikti rekomendacinę išvadą ir pasiūlymus dėl draustinio steigimo tikslingumo, numatomų ribų ir apsaugos režimo. Jeigu pateiktos medžiagos nepakanka numatomo steigti draustinio vertei nustatyti, savivaldybės administracijos direktorius arba jo įgaliotas savivaldybės administracijos tarnautojas Tarnybos arba Ministerijos rašytiniu prašymu turi pateikti papildomą medžiagą. Jeigu Tarnyba ar (ir) Ministerija per nurodytą terminą nepateikia išvados dėl draustinio steigimo tikslingumo, laikoma, kad jos savivaldybės draustinio steigimui neprieštarauja. Paaiškėjus, kad teritorijoje dėl jos svarbos gali būti steigiamas valstybinis draustinis, savivaldybės administracija turimą medžiagą apie šią teritoriją perduoda Tarnybai arba Ministerijai, kurios pradeda valstybinio draustinio steigimo procedūrą.

10.4. Gavęs Tarnybos ar (ir) Ministerijos rekomendacinę išvadą, savivaldybės administracijos direktorius arba jo įgaliotas savivaldybės administracijos tarnautojas parengia išvadą dėl draustinio steigimo galimybių ir per 30 darbo dienų nuo rekomendacinės išvados gavimo apie tai informuoja iniciatorių.

10.5. Gavus teigiamą išvadą ir atlikus šio Aprašo 10.3 ir 10.4 punktuose nurodytus veiksmus, savivaldybės tarybos sprendimu skiriamas organizatorius, kuris tęsia draustinio steigimo procesą ir atlieka šiuos darbus:

10.5.1. rengia dokumentaciją, pagrindžiančią teritorijos gamtinę ir kultūrinę vertę (steigiamo draustinio vertė turi būti pagrįsta tyrimų, stebėjimų ar archyvinės medžiagos analizės išvadomis);

10.5.2. atlieka teritorijų planavimo organizatoriaus funkcijas Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatyme nustatyta tvarka. Kultūrinių draustinių steigimo atveju teritorijų planavimo dokumentai rengiami vadovaujantis Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklėmis, patvirtintomis kultūros ministro ir aplinkos ministro 2005 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. IV-261/D1-322 (Žin., 2005, Nr. [81-2973](#)). Draustinio ribos nustatomos rengiamame draustinio ribų plane skaitmeniniu formatu valstybinėje LKS-94 koordinačių sistemoje. Skaitmeninės ribos turi atitikti 1:10000 (urbanizuotoje teritorijoje – 1:5000) mastelio tikslumo reikalavimus, t.y. būti įskaitmenintos naudojant tikslų 1:10000/1:5000 mastelio kartografinį pagrindą. Skaitmeninės ribos turi būti rengiamos skaitmeniniu formatu, tinkančiu atviram duomenų apsaugimui (shp, xml, gml 2), taip pat kitais formatais;

10.5.3. teikia savivaldybės tarybai sprendimo dėl draustinio įsteigimo projektą. Savivaldybės tarybos sprendimu tvirtinamas draustinio teritorijos ribų planas, statusas ir reglamentas;

10.5.4. registruoja savivaldybės tarybos sprendimu patvirtintus planavimo dokumentus Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatyme nustatyta tvarka;

10.5.5. pateikia duomenis apie savivaldybės tarybos sprendimu įsteigtus draustinius Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų valstybės kadastrą tvarkančiai įstaigai Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų valstybės kadastro nuostatuose nustatyta tvarka.

11. Nustatomas kiekvieno draustinio apsaugos, naudojimo ir tvarkymo reglamentas, kuris rengiamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymu, Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu, Lietuvos Respublikos miškų įstatymu (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)) ir laikantis Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (Žin., 1992, Nr. [22-652](#); 1996, Nr. [2-43](#)), atsižvelgiant į draustinio paskirtį ir veiklos reglamentavimo pobūdį.

III. OBJEKTŲ SKELBIMO SAUGOMAIMS PROCESAS

12. Objektų skelbimo procesą sudaro šie etapai:

12.1. Iniciatorius (jeigu objekto skelbimą saugomu inicijuoja ne savivaldybės administracija) savivaldybės administracijos direktoriui teikia prašymą paskelbti objektą saugomu. Prie prašymo turi būti pridėtas objekto aprašymas ir preliminarus ribų planas, o jeigu objektas taškinis (medis, riedulys, šaltinis ar kita), – planas, kuriame pažymėta jo buvimo vieta.

12.2. Jeigu savivaldybės administracijos direktorius arba jo įgaliotas savivaldybės administracijos tarnautojas, išnagrinęs pateiktą prašymą ir pridėtus dokumentus, parengia išvadą, kad netikslinga skelbti objektą, jis turi pateikti argumentuotą paaiškinimą ir per 30 darbo dienų nuo prašymo paskelbti saugomu gamtos paveldo objektą gavimo informuoti iniciatorių apie atsisakymą skelbti objektą.

12.3. Jeigu savivaldybės administracijos direktorius arba jo įgaliotas savivaldybės administracijos tarnautojas, išnagrinęs pateiktą prašymą ir pridėtus dokumentus, parengia išvadą, kad tikslinga objektą skelbti saugomu (taip pat kai jo skelbimą saugomu inicijuoja savivaldybės administracija), jis apie šį sprendimą informuoja institucijas, atsakingas už gamtos paveldo objektų apsaugą (regiono aplinkos apsaugos departamentą ir Tarnybą), pateikia preliminarų objekto ribų planą ir aprašymą, o jeigu objektas taškinis, – planą, kuriame pažymėta jo buvimo vieta, prašydamas nustatyti, ar objekto vertė pakankama skelbti jį saugomu. Tarnyba ir regiono aplinkos apsaugos departamentas per 30 darbo dienų nuo prašymo nustatyti objekto vertę gavimo turi pateikti rekomendacinę išvadą ir pasiūlymus dėl objekto skelbimo saugomu tikslingumo, numatomų ribų ir apsaugos režimo. Jeigu pateiktos medžiagos nepakanka numatomo skelbti saugomu objekto vertei nustatyti, savivaldybės administracijos direktorius arba jo įgaliotas savivaldybės administracijos tarnautojas Tarnybos arba regiono aplinkos apsaugos departamento rašytiniu prašymu turi pateikti papildomą medžiagą. Jeigu Tarnyba ar (ir) regiono aplinkos apsaugos departamentas per nurodytą terminą nepateikia išvados dėl objekto skelbimo saugomu tikslingumo, laikoma, kad jie objekto skelbimui savivaldybės saugomu neprieštarauja. Paaiškėjus, kad skelbtinas gamtos paveldo objektas pagal svarbą ar parametrus gali būti skelbiamas valstybės saugomu, savivaldybės administracija turimą medžiagą apie šį objektą perduoda Tarnybai, kuri pradeda gamtos paveldo objekto įteisinimo valstybės saugomu procedūrą.

12.4. Gavęs Tarnybos ir regiono aplinkos apsaugos departamento rekomendacinę išvadą, savivaldybės administracijos direktorius arba jo įgaliotas savivaldybės administracijos tarnautojas parengia išvadą dėl objekto skelbimo saugomu galimybių ir per 30 darbo dienų nuo rekomendacinės išvados gavimo apie tai informuoja iniciatorių.

12.5. Gavus teigiamą išvadą ir atlikus šio Aprašo 12.3 ir 12.4 punktuose nurodytus veiksmus, savivaldybės tarybos sprendimu skiriamas organizatorius, kuris tęsia objekto skelbimo saugomu procesą ir atlieka šiuos darbus:

12.5.1. parengia skelbiamo saugomu objekto vertę pagrindžiančią informaciją (objekto fizinių parametrų, medžiaginės sudėties, išskirtinių savybių, estetinės vertės aprašymą, svarbos vietos bendruomenei ir turizmo plėtrai pagrindimą), objekto teritorijos (ir buferinės apsaugos zonos, – jeigu ji nustatoma) ribų planą arba planą, kuriame pažymėta objekto buvimo vieta, taip pat apsaugos ir tvarkymo reglamentą;

12.5.2. Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo nustatyta tvarka atlieka planavimo organizatoriaus funkcijas (jeigu objekto teritorijos ar jo buferinės apsaugos zonos riboms nustatyti būtina rengti teritorijų planavimo dokumentus). Objektų teritorijų ir jų buferinės apsaugos zonų ribų planai rengiami skaitmeniniu formatu valstybinėje LKS-94 koordinacių sistemoje. Skaitmeninės ribos turi atitikti 1:10000 (urbanizuotoje teritorijoje – 1:5000) mastelio tikslumo reikalavimus, t.y. būti įskaitmenintos naudojant tikslų 1:10000/1:5000 mastelio kartografinį pagrindą. Skaitmeninės ribos rengiamos skaitmeniniu formatu, tinkančiu atviram duomenų apsikeitimui (shp, xml, gml 2), taip pat kitais formatais;

12.5.3. teikia savivaldybės tarybai sprendimo dėl objekto skelbimo saugomu projektą. Savivaldybės tarybos sprendimu tvirtinamas objekto statusas, reglamentas, teritorijos ir buferinės apsaugos zonos (jeigu ji nustatoma) ribų planas arba planas, kuriame pažymėta objekto buvimo vieta;

12.5.4. registruoja savivaldybės tarybos sprendimu patvirtintus planavimo dokumentus Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatyme nustatyta tvarka;

12.5.5. pateikia duomenis apie savivaldybės tarybos sprendimu paskelbtus savivaldybės saugomus objektus Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų valstybės kadastrą tvarkančiai įstaigai Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų valstybės kadastro nuostatuose nustatyta tvarka.

13. Nustatomas kiekvieno objekto tipinis arba individualus apsaugos ir tvarkymo reglamentas.

IV. DRAUSTINIŲ IR OBJEKTŲ REGISTRAVIMAS IR APSKAITA

14. Informacija apie draustinius ir objektus kaupiama, registruojama ir saugoma Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų valstybės kadastrė. Informacija apie kultūrinius draustinius taip pat kaupiama, registruojama ir saugoma Kultūros vertybių registre Kultūros vertybių registro nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. rugsėjo 29 d. nutarimu Nr. 1053 (Žin., 2005, Nr. [117-4238](#)), nustatyta tvarka. Draustiniai ir objektai įregistruojami ir išregistruojami, duomenys apie juos tvarkomi Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų valstybės kadastro nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 30 d. nutarimu Nr. 587, nustatyta tvarka.

15. Savivaldybės administracija draustinių ir objektų apskaitą atlieka, juos saugo ir tvarko savivaldybės tarybos nustatyta tvarka.

16. Įsteigus draustinį ar paskelbus objektą saugomu, parengiama jo individuali byla, kurios turinį sudaro:

16.1. savivaldybės sprendimų dėl draustinio steigimo ar objekto skelbimo saugomu kopijos;

16.2. draustinio ar objekto vertės pagrindimas ir teritorijos aprašas (kultūriniais draustiniams – ir kultūros paveldo objektų (nekilnojamųjų kultūros vertybių) pasų kopijos);

16.3. draustinio ar objekto teritorijos ribų ir buferinės apsaugos zonų (jeigu jos nustatomos) ribų planai arba planai, kuriuose pažymėta objekto buvimo vieta, kitų šioje teritorijoje galiojančių teritorijų planavimo dokumentų kopijos;

16.4. apsaugos ir tvarkymo reglamento kopijos;

16.5. turima vertybių fotografinė ir planinė medžiaga (vertingiausių objektų ar jų elementų fotofiksacija, brėžiniai);

16.6. kita archyvinė, ikonografinė ir tyrimų medžiaga, dokumentų kopijos.

17. Draustiniams steigti ir objektams skelbti, jiems tvarkyti ir jų apskaitai organizuoti gali būti naudojamos savivaldybės biudžeto lėšos, taip pat specialiųjų ir tarptautinių programų, juridinių ir fizinių asmenų paramos, kitos teisėtai įgytos lėšos.
